

**UCHWAŁA NR LXVII/543/2024
RADY POWIATU MIELECKIEGO**

z dnia 22 kwietnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Psychologiczno-Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc Domową na lata 2024-2028”

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107) oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424)

Rada Powiatu Mieleckiego uchwała co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Powiatowy Program Psychologiczno-Terapeutyczny dla Osób Stosujących Przemoc Domową na lata 2024-2028” w brzmieniu jak załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu.

§ 3. Nadzór nad wykonaniem uchwały sprawuje Komisja Rodziny, Zdrowia i Pomocy Społecznej Rady Powiatu Mieleckiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Powiatu Mieleckiego

Marek Paprocki

Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie
w Mielcu

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr LXVII/543/2024
Rady Powiatu Mieleckiego
z dnia 22 kwietnia 2024 r.

**POWIATOWY PROGRAM
PSYCHOLOGICZNO-TERAPEUTYCZNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC
DOMOWĄ
na lata 2024-2028**

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	2
2. Wykaz aktów prawnych	3
3. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Powiecie Mieleckim	3
Rola ośrodków pomocy społecznej w Powiecie Mieleckim	4
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.....	8
Komenda Powiatowa Policji w Mielcu.....	10
Prokuratura Rejonowa w Mielcu.....	12
I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującej orzeczenia w sprawach karnych Sądu Rejonowego w Mielcu.	12
4. Cele Programu	13
5. Odbiorcy i sposób rekrutacji do programu.....	14
6. Sposób realizacji programu	15
7. Tematyka i dokumentacja programu	18
8. Monitoring i ewaluacja.....	20
9. Zakładane rezultaty	21
10. Źródła finansowania	21
11. Załączniki (Dokumentacja)	21

1. Wprowadzenie

Przemoc domowa jest istotnym problemem społecznym, który może występować we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia czy też sytuacji materialnej. Przemoc jest zarówno następstwem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie i bez wątpienia należy zakwalifikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424) pojęcie przemocy definiowane jest jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej w szczególności: narażające tą osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Przeciwdziałanie przemocy domowej obejmuje działania skierowane zarówno do osób doznających przemocy domowej jak i do osób stosujących przemoc domową. Jedną z form oddziaływań skierowaną do osób stosujących przemoc domową jest program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową, który ma na celu zmianę wzorców zachowań i postaw uczestników programu.

„Powiatowy Program Psychologiczno-Terapeutyczny dla Osób Stosujących Przemoc Domową na lata 2024-2028”, zwany w dalszej części Programem, jest obok realizowanego „Powiatowego Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc Domową na lata 2023-2027” rozszerzeniem oferty oddziaływań skierowanych do osób stosujących przemoc domową, realizowanych przez PCPR w Mielcu.

Istotą Programu jest realizacja celów terapeutycznych, które umożliwią m.in.: poszerzenie samoświadomości, doskonalenie umiejętności wychowawczych i rodzinnych, rozwój umiejętności związanych z budowaniem relacji rodzinnych i partnerskich, które następnie pozwolą na lepszą adaptację społeczną i optymalny poziom funkcjonowania w życiu codziennym.

2. Wykaz aktów prawnych

„Powiatowy Program Psychologiczno-Terapeutyczny dla Osób Stosujących Przemoc Domową na lata 2024-2028” został opracowany i będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424);
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901);
3. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 przyjęty Uchwałą Rady Ministrów nr 205 z dnia 9 listopada 2023 r. (M.P. poz. 1232);
4. „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2023-2028”.

3. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Powiecie Mieleckim

Na terenie Powiatu Mieleckiego działają instytucje na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, do których zalicza się m.in.:

1. Komendę Powiatową Policji,
2. Prokuraturę Rejonową w Mielcu, Prokuraturę Rejonową w Tarnobrzegu,
3. Sąd Rejonowy w Mielcu, Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu,
4. Gminy z terenu Powiatu Mieleckiego i funkcjonujące w nich zespoły interdyscyplinarne,
5. Miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej,
6. Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych,
7. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu,
8. Specjalistyczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Mielcu,
9. Placówki wsparcia dziennego - świetlice środowiskowe,
10. Placówki oświatowe,
11. Podmioty wykonujące działalność leczniczą,
12. Służby kuratorskie,
13. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,

Diagnoza zjawiska przemocy domowej występującej na terenie Powiatu Mieleckiego została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu, ośrodków pomocy społecznej, gminnych zespołów interdyscyplinarnych z terenu Powiatu Mieleckiego.

Rola ośrodków pomocy społecznej w Powiecie Mieleckim

Osoby doświadczające przemocy domowej poszukują wsparcia głównie w środowisku lokalnym, stąd szczególną rolę odgrywają działania pomocowe podejmowane przez samorząd lokalny na poziomie gminy i powiatu. Osoby i rodziny doświadczające przemocy domowej są objęte wsparciem przez pracowników ośrodków pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 7 pkt 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901) jedną z przyczyn udzielania pomocy społecznej osobom i rodzinom jest przemoc domowa. Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej w tym:

- opracowywanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Działania gminy winny być realizowane zgodnie z gminnym programem przeciwdziałania przemocy domowej.

Tabela nr 1 - Liczba osób objętych wsparciem z powodu przemocy domowej w gminach w latach 2021-2023

Gmina	2021	2022	2023
Borowa	10	20	13
Czermin	16	33	35
Gawłuszowice	4	4	3
Gmina wiejska Mielec	26	43	36
Gmina miejska Mielec	184	205	260
Padew Narodowa	24	61	32
Przeclaw	25	30	33
Radomyśl Wielki	48	142	65

Tuszów Narodowy	16	23	21
Wadowice Górne	15	25	33

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Mieckiego

Z powyższej tabeli wynika, że w wielu ośrodkach pomocy społecznej z terenu Powiatu Mieckiego to rok 2022 przyniósł wzrost liczby osób objętych wsparciem z powodu przemocy domowej w porównaniu do roku 2021 i 2023. Takim przykładem może być Gmina Borowa, Gmina Wiejska Mielec, Gmina Padew Narodowa czy Gmina Radomyśl Wielki, gdzie liczba osób objęta wsparciem z powodu przemocy domowej wzrosła prawie o 300 % w porównaniu do roku 2021.

Jedną z form przeciwdziałania przemocy domowej jest procedura „**Niebieskie Karty**” – stworzona przede wszystkim w celu udzielania skutecznej pomocy osobom doświadczającym przemocy. Dzięki tej procedurze osoby doświadczające przemocy mają dostęp do informacji, sieci wsparcia i pomocy. Procedura „Niebieskie Karty” wiąże się również z dokładnym dokumentowaniem zdarzeń związanych z przestępstwem przemocy.

Zgodnie z art. 9d ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej w podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się na podstawie procedury „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową.

Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.

Zgodnie z art. 9h ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w dwóch przypadkach: ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej oraz rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

W poniższych tabelach przedstawiono dane z ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Mieckiego dotyczące liczby wszczętych, kontynuowanych i zakończonych przez OPS procedur „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023.

Tabela nr 2 - Liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”, tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A” przez przedstawicieli ośrodka pomocy społecznej.

Gmina	2021	2022	2023
Borowa	0	8	5
Czermin	1	12	14
Gawłuszowice	4	4	3
Gmina wiejska Mielec	33	36	35
Gmina miejska Mielec	115	106	119
Padew Narodowa	1	16	14
Przeclaw	0	25	27
Radomyśl Wielki	16	31	15
Tuszów Narodowy	3	22	10
Wadowice Górne	1	13	11

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Mieckiego

Przedstawione dane wskazują, że liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty przez ośrodki pomocy społecznej w Powiecie Mieckim jest zróżnicowana. W niektórych ośrodkach pomocy społecznej utrzymuje się na tym samym poziomie, natomiast np. w gminach: Czermin, Padew Narodowa i Przeclaw ma tendencję wzrostową.

Tabela nr 3 - Liczba zakończonych procedur „Niebieskiej Karty” w latach 2021-2023.

Gmina	2021	2022	2023
Borowa	12	8	5
Czermin	16	12	10

Gawłuszowice	9	1	5
Gmina wiejska Mielec	42	33	29
Gmina miejska Mielec	152	111	99
Padew Narodowa	19	16	14
Przeclaw	6	20	18
Radomyśl Wielki	29	34	25
Tuszów Narodowy	15	15	13
Wadowice Górne	13	11	9

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Mieckiego

Analizując powyższą tabelę z danymi liczbowymi dotyczącymi zakończonych procedur Niebieskiej Karty można zauważyć również zróżnicowanie w poszczególnych gminach w Powiecie Mieckim, w gminach: Borowa, Czermin, Gawłuszowice, Gmina wiejska Mielec i Gmina miejska Mielec porównując rok 2021 do roku 2023 można zauważyć, że liczba zakończonych procedur NK ma tendencję spadkową czyli mniej jest zakończonych procedur.

Tabela nr 4 - Liczba złożonych zawiadomień do prokuratury przez OPS o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w związku z występowaniem przemocy domowej w latach 2021 -2023.

Gmina	2021	2022	2023
Borowa	7	7	3
Czermin	0	0	0
Gawłuszowice	0	0	2
Gmina wiejska Mielec	1	12	14
Gmina miejska Mielec	103	106	100
Padew Narodowa	3	1	2
Przeclaw	0	0	0

7

Radomyśl Wielki	18	10	5
Tuszów Narodowy	4	1	4
Wadowice Górne	0	0	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Mieleckiego

Z powyższych danych wynika, że liczba złożonych zawiadomień do prokuratury przez ośrodki pomocy społecznej w Powiecie Mieleckim są zróżnicowane w zależności od gmin. Wzrost zawiadomień do prokuratury zanotowano w Gminie Wiejskiej Mielec gdzie w 2021 roku było to 1 a w 2023 wzrosło do 14 zawiadomień. W pozostałych gminach liczba zawiadomień utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu realizuje między innymi zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz prowadzi interwencję kryzysową. Działania podejmowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej to m.in.: udzielanie wsparcia psychologicznego, prawnego i socjalnego, realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, organizacja szkoleń dla pracowników pomocy społecznej, upowszechnianie informacji na temat przeciwdziałania przemocy domowej o zakresie i możliwych formach wsparcia w PCPR w Mielcu.

W ramach działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu działa **Punkt Interwencji Kryzysowej w Mielcu**. Zgodnie z art. 47 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej – Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu.

Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód.

PIK w Mielcu udziela pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego lub socjalnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy w mieszkaniu PIK w Mielcu mieszczącym się przy ul. Wyszyńskiego 16 w Mielcu.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę osób dotkniętych przemocą domową objętych pomocą psychologiczną, prawną i socjalną oraz którym udzielono schronienia w PIK w Mielcu w latach 2019-2021.

Tabela nr 5 - Liczba osób doznających przemocy domowej objętych pomocą w PIK oraz liczba osób którym udzielono schronienia w PIK w Mielcu

Liczba osób doznających przemocy	Rok		
	2021	2022	2023
Liczba osób doznających przemocy domowej objętych pomocą w PIK	80	74	64
Liczba osób którym udzielono schronienia w PIK	8	7	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu

Z analizy danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu za lata 2021-2023 wynika, że liczba osób doznających przemocy domowej i objętych pomocą Punktu Interwencji Kryzysowej ma tendencję spadkową z roku na rok. Liczba osób, którym udzielono schronienia w mieszkaniu w Punkcie Interwencji Kryzysowej w Mielcu w latach 2021-20213 utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie.

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Opracowany i następnie uchwalony przez Radę Powiatu Mieleckiego - „Powiatowy Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc domową na lata 2023-2027”, w kolejnych latach realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego będzie odbywać się w oparciu o ww. dokument.

Tabela nr 6 – Liczba osób, które wzięły udział w programie korekcyjno-edukacyjnym w latach 2021-2023

Liczba osób które wzięły udział w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i które ukończyły program kor-edukacyjny					
2021		2022		2023	
Liczba osób które wzięły udział w programie	Liczba osób, które ukończyły program	Liczba osób które wzięły udział w programie	Liczba osób które wzięły udział w programie	Liczba osób które wzięły udział w programie	Liczba osób które wzięły udział w programie
12	9	9	4	9	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu

Program korekcyjno-edukacyjny jest formą oddziaływania na osoby stosujące przemoc w celu nauczania czym jest przemoc, jakie są jej rodzaje i konsekwencje oraz korektę zachowań, a w szczególności: samokontroli, przeżywania stresu/złości, okazywania gniewu, kształtowania postawy partnerstwa i szacunku wobec bliskich oraz odpowiedzialności za popełnione czyny przemocowe.

Program obejmuje 62 godziny dydaktyczne zajęć grupowych oraz 2 godziny dydaktyczne zajęć indywidualnych.

Komenda Powiatowa Policji w Mielcu

Funkcjonariusz Policji podczas interwencji domowej w momencie, gdy stwierdzi uzasadnione podejrzenie, że osoba jest dotknięta przemocą domową wypełnia formularz „Niebieska Karta-A”.

Tabela nr 7 – Liczba wypełnionych formularzy NK wszczynających procedurę oraz liczba ponownych formularzy wypełnionych przez funkcjonariuszy Policji w latach 2021-2023

--	--	--

Nazwa podmiotu sporządzającego formularz NK -A	Liczba formularzy „Niebieska Karta - A” wszczynających procedurę			Liczba ponownych formularzy „Niebieska Karta – A”		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Policja	78	115	104	12	31	28

Źródło: dane z Komendy Powiatowej Policji w Mielcu

Przedstawione dane wskazują, że liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-A” przez funkcjonariuszy Policji wszczynających procedurę w latach 2021-2023 jest zróżnicowana. W roku 2022 wzrosła o ok.40 % w porównaniu do roku 2021. Następnie spadła liczba o 10 % w roku 2023 w porównaniu do roku 2022. Pomimo tego i tak to właśnie Policja i pomoc społeczna przodują w liczbie sporządzanych formularzy NK.

Tabela nr 8 - Liczba postępowań prowadzonych, umorzonych, przekazanych do prokuratury oraz liczba przeprowadzonych interwencji domowych dotyczących przemocy domowej przez policję w latach 2021-2023

Zakres danych	Dane w latach		
	2021	2022	2023
Liczba postępowań prowadzonych przez KPP dotyczących przemocy domowej	107	98	80
Liczba umorzonych postępowań	45	41	48
Liczba przekazanych postępowań do prokuratury	38	57	32
Liczba przeprowadzonych interwencji domowych na terenie powiatu mieleckiego dotyczących przemocy domowej	1545	137	84

Źródło: dane z Komendy Powiatowej Policji w Mielcu

W powyższej tabeli przedstawiono m.in.: liczbę postępowań prowadzonych przez funkcjonariuszy Policji z Komendy Powiatowej w Mielcu dotyczących przemocy domowej, która porównując lata 2021 i 2023 ma tendencję spadkową o ponad 30%. Natomiast należy zwrócić szczególną uwagę na liczbę przeprowadzonych interwencji domowych, które w porównaniu roku 2021 do 2023 ma ogromną tendencję spadkową. Ogromny wzrost interwencji domowych w roku 2021 mogło być spowodowane tym, że od 20 marca 2020 roku do 15 maja 2022 roku, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia obowiązywał w Polsce stan epidemii Covid-19 wywołanej wirusem SARS

CoV2. Ludzie przebywali wówczas w domach, w większości przypadków praca zawodowa była w systemie zdalnym jak również dzieci w wieku szkolnym odbywały nauczanie zdalne.

Prokuratura Rejonowa w Mielcu

Do podstawowych zadań Prokuratury Rejonowej w Mielcu należy prowadzenie i nadzorowanie postępowań przygotowawczych w sprawach karnych oraz sprawowanie funkcji oskarżyciela publicznego przed sądami. Dane dotyczące przestępstw zarejestrowanych w Prokuraturze Rejonowej w Mielcu o czyny z art. 207 kk w latach 2021-2023 przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela nr 9 - Liczba przestępstw zarejestrowanych o czyny z art.207 kk w latach 2021-2023

Liczba przestępstw zarejestrowanych o czyny z art.207	2021	2022	2023
Liczba zarejestrowanych spraw	235	254	215
Zakończonych ogółem:	244	245	215
w tym z aktem oskarżenia:	50	54	29
Odmową wszczęcia postępowania (wobec braku znamion czynu zabronionego lub wobec braku danych uzasadniających. podejrzenie popełnienia przestępstwa).	103	98	88
w inny sposób	91	93	98

Źródło: dane Prokuratury Rejonowej w Mielcu

Z powyższych danych wynika, że w porównaniu roku 2021 do 2023 widać tendencję spadkową w liczbie zarejestrowanych spraw i liczbę zakończonych ogółem, w tym z aktem oskarżenia.

I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującej orzeczenia w sprawach karnych Sądu Rejonowego w Mielcu.

Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonującej Orzeczenia w Sprawach Karnych. Kuratorzy sądowi realizują określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu.

Poniżej przedstawiono dane z gmin Powiatu Mieleckiego dotyczące osób objętych dozorem kuratorskim z powodu przemocy domowej, które zostały przekazane przez Sąd Rejonowy w Mielcu.

Tabela nr 10 - Dane I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującej orzeczenia w sprawach karnych Sądu Rejonowego w Mielcu – dotyczące osób będących pod nadzorem i kontrolą kuratora

Wyszczególnienie		2021	2022	2023
Osoby dorosłe z dozorem kuratorskim i objęte kontrolą w związku z nałożonymi obowiązkami		49	26	33
W tym	- z powodu przemocy domowej	49	26	33
	- kobiety		1	2
	- mężczyźni	49	25	27
W tym:	- osoby ze wskazaniem do udziału w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc	Brak danych	2	2

Źródło: dane z I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującej orzeczenia w sprawach karnych Sądu Rejonowego w Mielcu.

Z powyższych danych wynika, że liczba osób dorosłych z dozorem kuratorskim i objętych kontrolą z powodu przemocy domowej w porównaniu 2021 roku do 2023 spadła o około 30 %. Ponadto, można zauważyć, że prawie 100 % osób stosujących przemoc domową to mężczyźni.

4. Cele Programu

Cel główny: *Powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy.*

Cele szczegółowe m.in.:

1. Wzbudzanie motywacji wewnętrznej do zmiany zachowania przez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy własnych zachowań;
2. Zdobycie lub poszerzenie wiedzy i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych;
3. Nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy;
4. Nabycie i kształtowanie umiejętności prospołecznych, w tym: asertywności, empatii, rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, w tym radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością;
5. Poszerzanie samoświadomości, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych;

6. Nabywanie i doskonalenie umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy;
7. Rozwój umiejętności związanych z budowaniem relacji rodzinnych i partnerskich;
8. Pogłębianie wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałania;
9. Diagnozowanie potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu;
10. Wzmacnianie postawy odpowiedzialności wobec siebie i innych.

5. Odbiorcy i sposób rekrutacji do programu

Odbiorcy Programu:

1. Osoby dorosłe, zgłaszające się samodzielnie lub kierowane przez podmioty i instytucje;
2. Osoby, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową wyrażające chęć kontynuacji spotkań w celu pracy nad relacjami społecznymi i potrzebujące pomocy w radzeniu sobie z różnymi problemami osobistymi;
3. Osoby, które nie uczestniczyły w programie korekcyjno-edukacyjnym mające np. trudności z wychowywaniem dzieci bez użycia przemocy;
4. Osoby, które nie uczestniczyły w programie korekcyjno-edukacyjnym, które mają świadomość i motywację własną do pracy nad poprawą relacji rodzinnych.

Do programu nie będą kwalifikowane osoby:

- 1) z zaburzeniami psychicznymi, bez wcześniejszej konsultacji psychiatrycznej (osoby te mogą być uczestnikami programu, jeżeli psychiatra nie zgłosi przeciwwskazań oraz osoby z poważnymi zaburzeniami emocjonalnymi),
- 2) osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych, które nie ukończyły podstawowego programu leczenia odwykowego lub – jeżeli są w trakcie takiego leczenia – nie uzyskały zgody terapeuty uzależnień.

Sposób rekrutacji do programu:

1. Uczestnikami Programu mogą być osoby, które zgłosiły się dobrowolnie, bądź których uczestnictwo w Programie związane jest z decyzją sądu, policji, prokuratury lub zostały skierowane przez zespoły interdyscyplinarne, organizacje pozarządowe i inne instytucje;

2. Udział w Programie jest bezpłatny;
3. Każda osoba zgłaszająca się do Programu otrzyma zaświadczenie o zgłoszeniu się do Programu, zgodne z obowiązującymi przepisami;
4. Podstawą uczestnictwa w Programie jest wypełnienie i złożenie w PCPR w Mielcu Kwestionariusza Zgłoszeniowego, w którym deklarują swój udział w Programie psychologiczno-terapeutycznym;
5. Przyjęcie do Programu poprzedzone będzie spotkaniem diagnostycznym kwalifikującym do Programu, które obejmuje zapoznanie osoby z Programem, podpisanie kontraktu, w którym uczestnik zaakceptuje reguły uczestnictwa w Programie oraz rozpoczęcie spotkania (co najmniej 1 spotkanie niezależnie od formy).

6. Sposób realizacji programu

„Powiatowy Program Psychologiczno-Terapeutyczny dla Osób Stosujących Przemoc Domową na lata 2024-2028”, realizowany jest w formie spotkań indywidualnych i grupowych (grupa może liczyć od 5 do 15 osób z możliwymi ewentualnymi odchyleniami od tej liczby w trakcie trwania Programu, w sytuacjach wyjątkowych możliwe jest uruchomienie Programu z mniejszą liczbą uczestników).

Tematyka indywidualnych spotkań jest ukierunkowana na osobiste potrzeby uczestników. Poszczególne formy spotkań mogą być stosowane przemiennie, tak aby w największym stopniu zindywidualizować i dostosować oddziaływania psychologiczne do potrzeb osób stosujących przemoc domową. O formie wsparcia będzie decydowała osoba prowadząca oddziaływania terapeutyczne wraz z uczestnikiem.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach Program może być prowadzony z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiającej porozumiewanie się na odległość.

Program zakłada 40 godzin spotkań grupowych i indywidualnych (godzina zajęć liczona jest jako 45 minut bezpośrednich oddziaływań na uczestników Programu, natomiast pozostały czas godziny zegarowej będzie wykorzystany na wytworzenie i uporządkowanie dokumentacji z zajęć). Uczestnik Programu powinien wykazać się frekwencją i aktywnością w czasie trwania zajęć.

Udział w minimum 80 % zajęć indywidualnych i grupowych będzie podstawą do stwierdzenia ukończenia przez uczestnika programu, co zostanie potwierdzone wydany m zaświadczeniem.

Spotkania indywidualne i grupowe realizowane w ramach Programu odbywać się będą w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu, przy ul. Żeromskiego 34;

Etapy realizacji programu:

- Etap 1 – przeprowadzenie kwalifikacji (diagnozy) wstępnej.
- Etap 2 – podpisanie przez uczestnika kontraktu, określającego zasady uczestnictwa w programie i jego ukończenia.
- Etap 3 – organizacja zajęć psychologiczno-terapeutycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Etap 1 – kwalifikacja (diagnoza) wstępna:

Kwalifikowanie uczestników do Programu będzie poprzedzone diagnozą wstępną, która obejmuje indywidualne spotkanie uczestnika z osobą prowadzącą program na początku jego realizacji (1 spotkanie indywidualne). Diagnoza prowadzona będzie w bezpośrednim kontakcie z osobą stosującą przemoc, w formie wywiadu. Diagnoza sporządzona będzie na piśmie – DIAGNOZA WSTĘPNA (wzór w załączniku nr 1 ww. programu) , a informacje uzyskane od uczestników dotyczące ich życia osobistego będą objęte zasadą poufności.

W diagnozie będą uwzględnione zagadnienia:

1. Okoliczności skierowania do programu;
2. Określenie, czy aktualnie uczestnik stosuje przemoc;
3. Najgroźniejsze i typowe formy zachowań przemocowych;
4. Aktualna sytuacja rodzinna, zawodowa i prawna;
5. Cechy osobiste uczestnika, istotne dla pracy nad sobą;
6. Ustalenie wobec kogo stosowana jest przemoc;
7. Określenie, czy uczestnik leczył się/leczy psychiatryczne;
8. Określenie, czy uczestnik nadużywa alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych.

Etap 2 – kontrakt (reguły uczestnictwa w programie):

Zakwalifikowanie do Programu potwierdzone zostanie podpisaniem KONTRAKTU (wzór dokumentu w załączniku nr 2 ww. programu), w którym uczestnik akceptuje i potwierdza

podpisem zasady udziału w Programie. Kontrakt określa reguły uczestnictwa w Programie, w szczególności warunki, jakie należy spełnić, aby program ukończyć, okoliczności powodujące wykluczenie z Programu oraz zobowiązanie uczestnika do poszanowania zasad współżycia społecznego.

Bez podpisania kontraktu osoba stosująca przemoc nie będzie mogła uczestniczyć w Programie. Za uczestnika Programu uznana jest osoba, która pozytywnie przejdzie działania kwalifikacyjne, podpisze kontrakt oraz rozpocznie zajęcia programowe.

Etap 3 – zajęcia psychologiczno-terapeutyczne:

Działania psychologiczno-terapeutyczne ukierunkowane są na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc, która zmniejszy ryzyko dalszego stosowania przez nie przemocy oraz zwiększy ich zdolność do samokontroli agresywnych zachowań i konstruktywnego współżycia w rodzinie. Uczestnicy Programu będą pracować nad rozwijaniem i utrwalaniem szeroko rozumianej zmiany swojego zachowania, będą mieli możliwość zwiększenia wiedzy o sobie oraz świadomości dalszych zmian, które chcą wprowadzić w swoim życiu i uzyskania narzędzi do ich realizacji.

Formy realizacji programu obejmują:

1. rozmowę indywidualną z każdym uczestnikiem Programu,
2. przekazywanie wiedzy w formie wykładu z elementami dyskusji w celu aktywizacji uczestników,
3. praca warsztatowa w grupie,
4. dyskusja dydaktyczna z elementami odwoływania się do indywidualnych doświadczeń uczestników,
5. praca w grupie, w parach, treningi, odgrywanie ról w scenkach, projekcja filmów itp.
6. praktyczne ćwiczenia umiejętności m.in. asertywności, wyrażania emocji, radzenia sobie ze stresem itp.,
7. zadania domowe.

Kwalifikacje osób prowadzących działania psychologiczno-terapeutyczne:

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową

oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy, powinny być prowadzone przez osoby:

- 1) posiadające wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika lub resocjalizacja, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, lub
- 2) posiadające tytuł zawodowy magistra na kierunku psychologia lub pedagogika lub na, uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, kierunku resocjalizacja, lub
- 3) będące terapeutami lub psychoterapeutami.

Programy psychologiczno-terapeutyczne mogą również prowadzić osoby, posiadające udokumentowane prowadzenie co najmniej pięciu edycji programów korekcyjnoedukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

7. Tematyka i dokumentacja programu

TEMATYKA ZAJEĆ:

1. Edukacja w zakresie dotyczącym zjawiska przemocy domowej (szczególnie dla osób, które nie uczestniczyły w programie korekcyjno-edukacyjnym) – podstawy prawne, formy i rodzaje przemocy (m.in. poznanie źródeł przemocy, rozumienie własnych zachowań, itp.);
2. Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych opartych na modelu porozumienia bez przemocy;
3. Poznawanie siebie w relacjach – diagnoza osobistych uwarunkowań i zasobów mających wpływ na funkcjonowanie w relacjach;
4. Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych poglądów i uczuć bez agresji, radzenie sobie z trudnymi uczuciami m.in.: gniew, złość;
5. Rozwijanie świadomości powiązań między przekonaniami, uczuciami i zachowaniami w celu zrozumienia własnych zachowań, w tym zachowań przemocowych i wzięcia za nie odpowiedzialności;
6. Analiza przyczyn zachowań przemocowych. Nauka i ćwiczenie technik zapobiegających zachowaniom przemocowym. Praca nad rozwiązywaniem konfliktów i problemów bez użycia przemocy z zachowaniem szacunku dla członków rodziny/partnera/dzieci (komunikacja oparta na modelu porozumienia bez przemocy).
7. Praca nad rozpoznawaniem, nazywaniem i akceptowalnym społecznie wyrażaniem emocji i uczuć oraz określeniem ich znaczenia i roli w życiu.

8. Nauka strategii radzenia sobie z trudnościami, praca nad zmianą przekonań i własnego systemu wartości. Umiejętność wzbudzania/okazywania zachowań opartych na empatii, szczerości, asertywności i odpowiedzialności w relacjach z najbliższymi.
9. Praca nad motywacją wewnętrzną uczestników – co jest dla mnie ważne w relacjach z samym sobą i z innymi. „Potrzeby zamiast oczekiwań” – formułowanie własnych potrzeb, jak je realizuję i jak o nich mówię z zachowaniem asertywnej komunikacji.
10. Rozpoznanie negatywnych stereotypów w sobie, w rodzinie pochodzenia i ich wpływ na relacje rodzinne. Poznanie własnych zasobów i wykorzystanie ich do zmiany
11. Zaburzenia życia rodzinnego spowodowane przemocą lub uzależnieniami; wpływ przemocy na zachowania i psychikę dzieci,
12. Rodzina jako wspólnota, wyznaczanie kierunków rozwoju relacji związku/rodziny; – mechanizmy władzy i kontroli, zasady zdrowego rozwiązywania konfliktów z zachowaniem szacunku dla członków rodziny, szczególnie dzieci,
13. Ja jako rodzic odpowiadający na potrzeby dziecka. Analiza obrazu siebie jako rodzica (potrzeby, rola, motywacja, kompetencje).
14. Ja jako małżonek, partner – analiza obrazu siebie jako partnera (czego potrzebuję od drugiej osoby, jaka jest moja rola, co mnie do niej motywuje, satysfakcja z pełnionych ról oraz moje zasoby w tym obszarze).
15. Wypracowanie umiejętności określenia i zaspokajania własnych potrzeb, przy zachowaniu granic, z wykorzystaniem już nabytej wiedzy praktycznej i teoretycznej.

Prowadzący może dokonać modyfikacji poszczególnych bloków tematycznych, jeżeli uzna to za celowe z uwagi na poziom zaawansowania, zaangażowania emocjonalnego lub doświadczenia własne uczestnika/uczestników.

DOKUMENTACJA PROGRAMU

1. Kwestionariusz zgłoszeniowy do programu;
2. Diagnoza wstępna + wywiad;
3. Harmonogram spotkań i tematyka;
4. Kontrakt z uczestnikiem
5. Indywidualna karta uczestnika Programu;
6. Ankiety ewaluacyjne początkowe i końcowe;
7. Karta zajęć z listą obecności;

8. Notatki, sprawozdania, ankiety;
9. Inne dokumenty stworzone na potrzeby programu.

8. Monitoring i ewaluacja

Przebieg i efekty Programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową objęte są działaniami monitorującymi i ewaluacyjnymi prowadzonymi przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu w trakcie trwania Programu i do 3 lat po jego zakończeniu.

Monitoring prowadzi osoba prowadząca Program:

- a) w trakcie trwania Programu: weryfikację postępów uczestnika poprzez listy obecności, indywidualne karty informacyjne przebiegu programu;
- b) Po zakończeniu Programu: min. raz na 6 m-cy poprzez kontakt telefoniczny m.in. z uczestnikiem Programu, członkiem rodziny, kuratorem sądowym, pracownikiem socjalnym bądź innymi instytucjami związanymi z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Z rozmów tych będą sporządzone notatki służbowe, pisma, informacje i inne pozyskane w tym celu dokumenty.

Informacje o realizacji Programu będą przedkładane Radzie Powiatu Mieleckiego w ramach corocznych sprawozdań z zakresu działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu.

Celem monitoringu będzie sprawdzenie efektów wykorzystania w życiu codziennym wiadomości i umiejętności zdobytych podczas spotkań odbywających się w ramach Programu.

Ewaluacja Programu będzie przeprowadzona na podstawie:

- a) analizy merytorycznej zawartości Programu, pod kątem realizacji określonych wcześniej celów,
- b) ankiety ewaluacyjnej początkowej dla uczestnika dotyczącej postaw wobec przemocy,
- a) ankiety ewaluacyjnej końcowej dla uczestnika dotyczącej postaw wobec przemocy,
- b) obserwacji, rozmów, wywiadów.

Wskaźniki oceny monitoringu Programu:

- liczba osób, która rozpoczęła Program,
- liczba osób, które ukończyły Program,
- liczba edycji programu.

Monitoring sytuacji w rodzinie osoby stosującej przemoc, prowadzony jest na podstawie jego pisemnej zgody.

9. Zakładane rezultaty

Zakłada się, że Program psychologiczno-terapeutyczny doprowadzi do:

- zmiany postaw i wzorców zachowań uczestników programu, a w konsekwencji przyczyni się do zatrzymania przemocy domowej;
- uświadomienia uczestnikom osobistej odpowiedzialności za zachowania wobec drugiego człowieka;
- wzrostu kompetencji uczestników programu w zakresie konstruktywnego rozwiązywania problemów w związku i rodzinie.

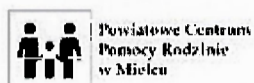
10. Źródła finansowania

Opracowanie i realizacja „Powiatowego Programu Psychologiczno-Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc Domową na lata 2024-2028” należy do zadań administracji rządowej, zleconej powiatowi. Środki finansowe na realizację Programu psychologiczno-terapeutycznego zapewnia budżet państwa.

Planowanie wydatków następuje na poziomie powiatu corocznie, a realizacja Programu uzależniona jest od wysokości środków przekazywanych samorządowi powiatowemu z budżetu państwa na ten cel.

11. Załączniki (Dokumentacja)

1. Kwestionariusz zgłoszeniowy do programu;
2. Diagnoza wstępna + wywiad;
3. Kontrakt;
4. Indywidualna karta pracy uczestnika Programu;
5. Karta zajęć grupowych;
6. Karta monitorująca;
7. Ankieta początkowa;
8. Ankieta końcowa;
9. Harmonogram realizacji programu;
10. Wykaz wybranych materiałów i literatury wykorzystywanej w trakcie realizacji Programu;
11. Przykłady wybranych ćwiczeń dla uczestników Programu.

KWESTIONARIUSZ ZGŁOSZENIOWY

do programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób
stosujących przemoc domową

1. Dane osobowe

Imię i nazwisko

Adres zamieszkania

Numer telefonu

Data urodzenia.....

2. Sytuacja społeczna

Stan cywilny	☐ kawaler/panna ☐ żonaty/mężatka ☐ wdowiec/wdowa ☐ rozwiedziony/rozwiedziona
Sytuacja rodzinna	☐ samotny ☐ posiada rodzinę

3. Sytuacja zawodowa

Obecne zatrudnienie	☐ pracujący ☐ bezrobotny ☐ emeryt/rencista ☐ uczeń/student ☐ bierny zawodowo
---------------------	--

Oświadczenia

Oświadczam, że zostałem/am uprzedzony/a o odpowiedzialności karnej za udzielenie nieprawdziwych informacji lub zatajenie prawdy.

Oświadczam, że wyrażam dobrowolną zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych w związku z uczestnictwem w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową, w zakresie wymienionym w powyższym druku kwestionariusza zgłoszeniowego.

Oświadczam, że:	TAK	NIE
W mojej rodzinie prowadzona jest procedura Niebieskiej Karty		
Jestem osobą kierowaną do programu przez sąd		
Jestem osobą kierowaną do programu przez organy ścigania lub inne instytucje (MOPS, GOPS, Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych);		
Jestem osobą zgłaszającą się do programu w wyniku osobistej decyzji;		
Jestem osobą, która ukończyła program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;		
Jestem rodzicem mającym trudności z wychowywaniem dzieci bez użycia przemocy		

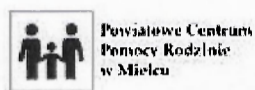
.....
(Data i podpis osoby składającej Kwestionariusz)

INFORMACJA

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych w związku z uczestnictwem w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową znajduje się na stronie internetowej: pcpr@powiat-mielecki.pl oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu. Kontakt do Administratora Danych Osobowych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu: ul. Żeromskiego 34, 39-300 Mielec, tel. 17 78 00 470. Kontakt do Inspektora Ochrony Danych Osobowych w Mielcu: e-mail: iodo@powiat-mielecki.pl, ul. Wyspiańskiego 6, 39-300 Mielec, tel. 17 78 00 487

.....
(Data i podpis osoby składającej Kwestionariusz)

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu
ul. Żeromskiego 34, 39-300 Mielec

**DIAGNOZA WSTĘPNA (wzór)
UCZESTNIKA PROGRAMU PSYCHOLOGICZNO-TERAPEUTYCZNEGO
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ**

- Imię i nazwisko**
- Adres zamieszkania**
- Data urodzenia**
- Aktywność zawodowa (pracuje/nie pracuje)**
-
1. Okoliczności skierowania do programu
 2. Czy uczestnik aktualnie stosuje przemoc/wobec kogo stosowana jest/była przemoc?
.....
 3. Najgroźniejsze i typowe formy, okoliczności zachowań „przemocowych”:
 -
 4. Cechy osobiste uczestnika, istotne dla pracy terapeutycznej:
.....
 5. Wykaz interwencji związanych z przemocą:
 6. Aktualna sytuacja rodzinna i prawna:
 -
 7. Czy był/jest leczony psychiatrycznie:
 8. Czy uczestnik nadużywa alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych itp.:
 -
 9. Relacje rodzinne (czy w dzieciństwie była stosowana przemoc w domu rodzinnym?):
.....
 10. Dodatkowe informacje:
.....

Kontrakt

dotyczący udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową

Ja, jestem świadomy/a tego, że potrzebuję pomocy ze względu na używanie przemocy w przeszłości i że chcę się uczyć zachowań nie przemocowych. Zgadzam się radzić sobie ze swoimi problemami przez współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu w Programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową. Tak długo, jak jestem w Programie zobowiązuję się do przestrzegania następujących zasad:

1. Zakończenie używania przemocy:
 - a) Nie będę używać przemocy fizycznej i seksualnej wobec innych lub wobec siebie;
 - b) Nie będę używać przemocy słownej i emocjonalnej (przezwiska, poniżanie itp.);
 - c) Nie będę niszczył/a przedmiotów i ranił/a zwierząt w celu robienia przykrości lub kontrolowania innych;
 - d) Powstrzymam się od używania alkoholu lub innych środków psychoaktywnych, jak również od ranienia siebie w jakikolwiek inny sposób;
 - e) Będę starać się znaleźć sposoby by powstrzymać od kontrolowania innych osób. Nie będę śledzić i kontaktować się z osobą, która wyraziła życzenie aby się ode mnie uwolnić;
 - f) Jeśli popełnię pomyłkę lub złamię którekolwiek z postanowień zgłoszę to natychmiast prowadzącemu program i będę otwarcie rozmawiał na ten temat. Zaakceptuję konsekwencje mojego zachowania włączając w to usunięcie mnie z programu lub inne konsekwencje.

2. Uczęszczanie na Program:
 - a) Zgadzam się uczęszczać na zajęcia.
 - b) Zgadzam się uczestniczyć aktywnie w zajęciach indywidualnych i/lub w spotkaniach grupowych.
 - c) Rozumiem, że mogę być usunięty z Programu za nieobecność i spóźnienia.
 - d) Zobowiązuję się powiadomić pracownika/prowadzącego Program jeśli nie będę mógł zgłosić się na zajęcia.
 - e) Zobowiązuję się do zachowania zasady tajemnicy obowiązującej w trakcie oraz poza zajęciami.
 - f) Zobowiązuję się do przestrzegania zasad dobrego wychowania, kultury osobistej.

3. Upoważnienie do udzielania informacji;

- a) Oświadczam, że podałem/am prowadzącemu Program – prawdziwy adres, telefon i informacje na temat mojej żony, partnerki, poszkodowanej i natychmiast powiadomię prowadzącego program jeśli te informacje się zmienią.
- b) Daję prowadzącemu Program zgodę na skontaktowanie się z moją/im obecną/ym lub była/ym partnerką/em w celu powiadomienia kiedy zacząłem/am Program, kiedy przestałem/am chodzić i jakie robię postępy.
- c) Daję prowadzącemu Program zgodę na kontakt z następującymi osobami:
 -
 -
 -
- d) Wyrażam zgodę na to, aby prowadzący Program psychologiczno-terapeutyczny w PCPR w Mielcu wyrażał swoje opinie dotyczące mojej osoby do wyżej wymienionych osób oraz udzielał informacji na mój temat tym osobom.

5. Udział w programie;

- a) Rozumiem, że celem mojego udziału w Programie jest nie używanie przemocy i że moje zachowanie w programie jak i w życiu prywatnym będzie to odzwierciedlało. Będę otwarty/a i szczerzy/a, będę uczestniczył/a regularnie w zajęciach.
- b) Jeśli pojawi się problem związany z używaniem alkoholu lub innych środków psychoaktywnych poddam się leczeniu i tylko wtedy mogę kontynuować udział w Programie. Będę realizował/a zalecenia prowadzącego program i poddam się ewaluacji.
- c) Rozumiem, że jeśli nie będę stosował/a się do kontraktu mogę być usunięty/a z Programu. Przeczytałem/am ten kontrakt i rozumiem, że podpisując go jestem odpowiedzialny/a za jego przestrzeganie.
- d) Zaświadczenie o ukończeniu Programu wydaje się na wniosek uczestnika programu.

Kontrakt dotyczący udziału w Programie sporządzony został w dwóch egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

Akceptuję treść kontraktu i w związku z tym, potwierdzam to swoim podpisem

.....
(Podpis uczestnika Programu)

.....
(Podpis prowadzącego Program)

Indywidualna Karta pracy uczestnika Programu (wzór)

Imię i Nazwisko uczestnika

Adres zamieszkania

Numer telefonu

Data	Liczba godzin	Spotkanie diagnostyczne	Podpis uczestnika

Data	Liczba godzin	Spotkanie indywidualne/grupowe (I lub G) Tematyka zajęć	Podpis uczestnika

Karta zajęć grupowych

Data:

Liczba godzin:

Temat zajęć:

.....

.....

.....

Lista obecności uczestników:

Lp.	Nazwisko i imię	Podpis uczestnika
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

Uwagi prowadzącego zajęcia:

Karta monitorująca

(monitorowanie uczestnika Programu do 3 lat po zakończeniu Programu)

Imię i nazwisko uczestnika Programu:

Adres zamieszkania:

Nr telefonu

Data	Informacja na temat sytuacji uczestnika	Podpis monitorującego

Ankieta na temat znajomości zjawiska przemocy

1. Co według Ciebie znaczy słowo przemoc?

- a) Bicie kogoś
- b) Wyśmiewanie kogoś
- c) Zaniedbywanie osób zależnych
- d) Poniżanie kogoś
- e) Zmuszanie do pożycia seksualnego wbrew woli drugiej osoby
- f) Nie udzielanie podstawowych środków do życia
- g) Wszystkie wyżej wymienione

2. Czy znasz rodzaje przemocy?

- a) Tak
- b) Nie

Jeśli Tak, to jakie?

3. Czy uważasz, że są pewne sytuacje, w których można użyć przemocy?

- a) Tak
- b) Nie

Jeśli Tak, to jakie?

4. Z którymi z poniższych stwierdzeń temat przemocy zgadzasz się?

L.p	Stwierdzenia na temat przemocy	TAK	NIE	Trudno powiedzieć
1.	Nikt nie ma prawa znęcać się i poniżać innych			
2.	Przemoc występuje we wszystkich rodzinach			
3.	Najczęstszą formą przemocy jest bicie			
4.	Kobieta powinna się wstydzić, jeśli doznała przemocy			
5.	Przemoc jest wtedy, gdy na ciele ofiary widać ślady			
6.	Sytuacje w domu najlepiej rozwiązuje się siłą			
7.	Osoba, która jest bita jest sama sobie winna			
8.	Bicie nie jest jedynym przejawem przemocy – może być nią również zastraszanie, wykorzystywanie, wyzywanie			
9.	Przemoc domowa jest czymś, czego należy się wstydzić i ukrywać przed innymi			
10.	Osoba, która przestaje pić przestaje również stosować przemoc			
11.	Rodzina sama powinna radzić sobie z problemem przemocy, nie należy mieszać w to osób z zewnątrz			

5. W jakich rodzinach najczęściej występuje przemoc?

- a) Pełnych
- b) Niepełnych

- c) Wielodzietnych
- d) Wielopokoleniowych
- e) Rodzinach mających problemy materialne
- f) Rodzinach mających problemy z wychowaniem dzieci
- g) Bogatych
- h) Patologicznych
- i) We wszystkich wymienionych
- j) Inne (jakie?)

6. Co najczęściej jest powodem stosowania przemocy?

- a) Choroba psychiczna
- b) Używki: alkohol, narkotyki itp.
- c) Stres
- d) Zazdrość
- e) Problemy finansowe
- f) Chęć odreagowania
- g) Nieposłuszeństwo dzieci
- h) Nieumiejętność radzenia sobie z problemami życiowymi
- i) Konflikt międzypokoleniowy
- j) Chęć demonstrowania siły i przewagi
- k) Inne? (jakie?)

7. Kto najczęściej jest osobą doznającą przemocy domowej?

- a) Kobiety
- b) Mężczyźni
- c) Osoby starsze
- d) Dzieci
- e) Osoby niepełnosprawne

8. Jak powinna reagować osoba doznająca przemocy domowej?

- a) Szukać pomocy w rodzinie
- b) Szukać pomocy poza rodziną
- c) Bronić się
- d) Atakować sprawcę
- e) Pogodzić się z losem
- f) Usprawiedliwiać sprawcę
- g) Próbować wyjaśnić nieporozumienie
- h) Inne (jakie?)

9. Kto najczęściej jest osobą stosującą przemoc?

- a) Dorosły mężczyzna
- b) Dorosła kobieta
- c) Dziecko
- d) Nie wiem

10. W poniższej tabeli zaznacz czy wymienione zachowania stanowią formę przemocy:

L.p	Rodzaj zachowania	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
1.	Picie alkoholu, zażywanie narkotyków			
2.	Przezywanie, obrażanie, wyśmiewanie			
3.	Ciągle krytykowanie, wyśmiewanie cudzych poglądów			
4.	Zaciąganie kredytów, pożyczek bez porozumienia z mężem/zoną			
5.	Ograniczanie środków do życia			
6.	Nie udzielanie pomocy			
7.	Demonstrowanie zazdrości			
8.	Ograniczanie kontaktów z innymi			
9.	Zmuszanie żony/męża/partnerki/a do zachowań seksualnych			
10.	Uderzanie w przedmioty lub ich niszczenie (np. uderzanie ręką w stół).			
11.	Zniechęcanie lub uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej.			
12.	Uderzanie kogoś np. w policzek, klaps			

11. Czy zgadzasz się ze zdaniem, że osoby stosujące przemoc same jako dzieci były osobami doznającymi przemocy lub były świadkami jak ojciec bił matkę lub matka biła ojca?

- a) Tak
- b) Nie

12. Czy uważasz, że matka dla dobra dzieci powinna pozostać w związku ze sprawcą przemocy?

- a) Tak
- b) Nie

13. Czy uważasz, że gdyby osoba doznająca przemocy naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy?

- a) Tak
- b) Nie

Dziękuję

ANKIETA OCENY PROGRAMU PSYCHOLOGICZNO-TERAPEUTYCZNEGO DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

(Ankieta jest anonimowa)

Twoje uwagi i komentarze pozwolą nam pracować nad jakością i tematyką zajęć.

1. Oceń zajęcia zaznaczając odpowiednią cyfrę na skali, gdzie 1 – oznacza „bardzo słabo” a 5 – oznacza „bardzo dobrze”.

A. Treść zajęć:

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

B. Sposób prowadzenia:

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

C. Moje korzyści z uczestnictwa w programie:

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

D. Ocena ogólna:

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

2. Co z wiedzy i doświadczeń uzyskanych na zajęciach wydaje Ci się szczególnie ważne i użyteczne?

.....
.....

3. Jakie elementy/tematy zajęć były dla Ciebie szczególnie ważne?

.....
.....

4. Czego Ci zabrakło na zajęciach, jakich tematów?

.....
.....

5. Inne uwagi:

.....
.....

Bardzo dziękuję za wypełnienie ankiety

HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

L. p	Temat zajęć	Liczba godzin
1.	Edukacja w zakresie dotyczącym zjawiska przemocy domowej (szczególnie dla osób, które nie uczestniczyły w programie korekcyjno-edukacyjnym) – podstawy prawne, formy i rodzaje przemocy (m.in. poznanie źródeł przemocy, rozumienie własnych zachowań, itp.),	2 h
2.	Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych opartych na modelu porozumienia bez przemocy;	2 h
3.	Poznawanie siebie w relacjach – diagnoza osobistych uwarunkowań i zasobów mających wpływ na funkcjonowanie w relacjach;	2 h
4.	Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych poglądów i uczuć bez agresji, radzenie sobie z trudnymi uczuciami m.in.: gniew, złość;	2 h
5.	Nauka asertywności z wykorzystaniem asertywnych zachowań w codziennych relacjach z innymi	2 h
6.	Rozwijanie świadomości powiązań między przekonaniem a zachowaniami przemocowymi i wzięcia za nie odpowiedzialności;	2 h
7.	Analiza przyczyn zachowań przemocowych. Nauka i ćwiczenie technik zapobiegających zachowaniom przemocowym. Praca nad rozwiązywaniem konfliktów i problemów bez użycia przemocy z zachowaniem szacunku dla członków rodziny/partnera/dzieci (komunikacja oparta na modelu porozumienia bez przemocy).	4 h
8.	Praca nad rozpoznawaniem, nazywaniem i wyrażaniem emocji i uczuć oraz określeniem ich znaczenia i roli w życiu.	2 h
9.	Nauka strategii radzenia sobie z trudnościami, praca nad zmianą przekonań i własnego systemu wartości. Umiejętność wzbudzania/okazywania zachowań opartych na empatii i szczerości w relacjach z najbliższymi.	2 h
10.	Praca nad motywacją wewnętrzną uczestników – co jest dla mnie ważne w relacjach z samym sobą i z innymi. „Potrzeby zamiast oczekiwań” – formułowanie własnych potrzeb, jak je realizuję i jak o nich mówię z zachowaniem asertywnej komunikacji.	2 h

11.	Rozpoznanie negatywnych stereotypów w sobie, w rodzinie pochodzenia i ich wpływ na relacje rodzinne. Poznanie własnych zasobów i wykorzystanie ich do zmiany	2 h
12.	Zaburzenia życia rodzinnego spowodowane przemocą lub uzależnieniami; Wpływ uzależnienia na relacje rodzinne; Wpływ przemocy na zachowania i psychikę dzieci,	2 h
13.	Rodzina jako wspólnota, wyznaczanie kierunków rozwoju relacji związku/rodziny; – mechanizmy władzy i kontroli, zasady zdrowego rozwiązywania konfliktów z zachowaniem szacunku dla członków rodziny, szczególnie dzieci,	4 h
14.	Ja jako rodzic odpowiadający na potrzeby dziecka. Analiza obrazu siebie jako rodzica (potrzeby, rola, motywacja, kompetencje). Postawy rodzicielskie	4 h
15.	Ja jako małżonek, partner – analiza obrazu siebie jako partnera (czego potrzebuję od drugiej osoby, jaka jest moja rola, co mnie do niej motywuje, satysfakcja z pełnionych ról oraz moje zasoby w tym obszarze).	2 h
16.	Wypracowanie umiejętności określenia i zaspokajania własnych potrzeb, przy zachowaniu granic, z wykorzystaniem już nabytej wiedzy praktycznej i teoretycznej. Moje mocne strony i zasoby. Podsumowanie zajęć.	4 h

**Wykaz materiałów i literatury wykorzystywanych w trakcie realizacji
Programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc
domową**

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
2. Materiały szkoleniowe z kursu – „Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” realizowane przez Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie powstało w 1995 roku, jako placówka Instytutu Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego;
3. Materiały szkoleniowe „Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie z wykorzystaniem metody Duluth” fundacji na rzecz przeciwdziałania przemocy FENIKS;

Literatura:

1. Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych opartych na modelu porozumienia bez przemocy na podstawie książek: Marshalla Rosenberga „Porozumienie bez przemocy” oraz Lucy Leu „Porozumienie bez przemocy – ćwiczenia” – materiały wykorzystywane do pracy indywidualnej i grupowej;
2. „Psychologia miłości” Bogusława Wojciszke wykorzystywana w tematyce spotkań indywidualnych i grupowych dotyczących komunikacji i uczuć;
3. „Rozmowy o rozwiązaniach” Peter De Jong – o zasobach i szukaniu rozwiązania problemów;
4. „Pozytywna dyscyplina” Jane Nelson – w której opisane są metody wychowawcze oparte na wzajemnej miłości i szacunku wywodzące się z nurtu psychologii indywidualnej Alfreda Adlera;
5. „Pedagogika Społeczna” Katarzyna Wrońska;
6. Artykuły naukowe Katarzyny Wrońskiej „Rodzina jako wspólnota wartości”

Przykłady wybranych materiałów/ćwiczeń dla uczestników Programu:

ćwiczenie 1 dla uczestników

SZCZEROŚĆ I ODPOWIEDZIALNOŚĆ WOBEC NAJBLIŻSZYCH

1. W jaki sposób zapewniasz bezpieczeństwo żonie/mężowi/partnerce/partnerowi/rodzicom?
2. Jak uważasz, co myśli o tobie twoja/twój żona/mąż/partnerka/matka/siostra?
3. Kiedy miałeś/aś dobre relacje z żoną/mężem/partnerką/em/rodzicami?
4. Co mógłbyś/mogłabyś zrobić dobrego dla żony/męża/partnerki/partnera/rodziców itp. aby poczuł/a się kochana?

Ćwiczenie 2 - **ĆWICZENIE: PRZYJMOWANIE PRZEKONANIA PRZECIWNEGO**

Dzięki temu ćwiczeniu, zobaczysz jak mogłoby zmienić się twoje życie. Pamiętaj też, że wcale nie musisz radykalnie zmieniać swoich przekonań. Możesz to robić małymi krokami, np. są pewne sprawy w moim życiu, których nie muszę kontrolować, albo: codziennie uczyć się odpuszczać. Istnieje wtedy większa szansa na to, że stopniowo uda ci się zmieniać swoje przekonania. Metoda małych kroków jest niezwykle skuteczna! Dzieje się tak w myśl powiedzenia "kropla drąży skałę".

Wypisz swoje przekonania, które najbardziej ci przeszkadzają, które nie są dla Ciebie dobre np. muszę mieć wszystko pod kontrolą, wszystko musi być idealnie, ja rządę w domu bo jestem głową rodziny, mężczyzną itp.

Zastanów się, jak zmieniłoby się Twoje życie, gdybyś miał przeciwne przekonanie od tych wypisanych powyżej?

Np. Nie muszę mieć wszystkiego w domu pod kontrolą,

Ja jestem głową rodziny ale nie wszystkie moje decyzje były dobre, muszę zapytać żonę, partnerkę, partnera o ich zdanie,

Ćwiczenie 3 – ulecz rany z dzieciństwa

1. Weź kartkę i długopis.
2. Zamknij oczy i wyobraź sobie drzwi do Twojego pokoju kiedy byłeś dzieckiem –
Podejdź do tego małego siebie, przytul go i powiedz mu wszystko to co chciałeś usłyszeć jako dziecko od rodziców (a czego nie usłyszałeś)

Brzmi niedorzecznie dopóki tego nie zrobisz:

Co chciałeś usłyszeć od rodziców a nigdy nie usłyszałeś?

Ćwiczenie 4 - „*Opanowanie uczucia złości*”

1. Przypomnij sobie jedną sytuację, która wywołała Twoją złość np. w domu, w pracy, podczas zakupów, podczas wypoczynku, prowadzenia samochodu, czy sytuacji kontaktu z osobami z rodziny, pracy, szefem, przyjaciółmi, znajomymi, czy innymi osobami np. z sąsiadem, w autobusie, sklepie itp.

- a) Opisz tę sytuację – kiedy i gdzie to było?

.....
.....
.....
.....

b) Kto przy tym był?

.....
.....

c) Co spowodowało taką Twoją reakcję?

.....
.....
.....

d) Jakie towarzyszyły Ci UCZUCIA?

.....
.....
.....

e) Jakie towarzyszyły Ci MYŚLI?

.....
.....
.....

f) Co chciałeś zrobić w pierwszej chwili?

.....
.....

2. Teraz przypomnij sobie jak poradziłeś sobie ze złością w tej sytuacji – co zrobiłeś?

Napisz do każdej z tych sytuacji:

a) Jakie miałeś myśli, które zwiększyły złość?

.....
.....
.....

b) Zdania uspokajające, których użyłeś lub mógłbyś użyć:

.....
.....
.....

c) Myśli, które pomogły Ci opanować, osłabić złość:

.....
.....
.....

d) Jakie inne myśli mogły być pomocne w radzeniu sobie z taką sytuacją?

.....
.....
.....

***Jeśli zrobiłeś to ćwiczenie to masz „własną ściągawkę”
pomocną w radzeniu sobie w takich sytuacjach***